

**SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA**  
**Pf.II.20.091/2018/5. szám**

A Szegedi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Bihari Krisztina) által képviselt felperesnek - a dr. Bohács Zsolt ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és egyéb követelés iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. november 16. napján kelt 22.P.20.176/2017/15. számú ítélete ellen az alperes részéről 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - a fellebbezést tárgyaláson kívül elbírálva - meghozta a következő

**í t é l e t e t:**

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését **helybenhagyja.**

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

**I n d o k o l á s**

Az alperes jogelődje, a **(alperesi jogelőd neve)** Zrt. (a továbbiakban: alperes) és a felperes 2006. május 25. napján **(kölcsönszerződés száma)**. számmal jelölt deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján az alperes 1 567 145 Ft kölcsönt folyósított a felperesnek a **(gépjmű frg.rszm.-a)** frsz-ú, SKODA Fabia típusú gépjármű megvásárlása céljából.

A kölcsönszerződés részét képezte az alperes **(üzletszabályzat 1. száma)**. számú üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.), amely egyebek között az alábbi - jelen jogvita és a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns - rendelkezéseket tartalmazza.

IV/7.: „Amennyiben az elsődleges biztosíték opció, és az egyedi kölcsönszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy a kölcsönbevevő köteles a hitelező felszólítására - az eredeti feltételekkel egyező tartalommal - ismételt vételi jogot engedni, amelynek időtartama legalább a szerződés lejártát követő 3 hónap.”

- IV.9.: Amennyiben a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.

- VI.1.: „A Kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a Hitelező javára - Felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező mint a korlátozás jogosultja részére küldje meg”.

A peres felek a kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg biztosítéki célú adásvételi szerződést kötöttek, és az alperes javára opciós jogot alapítottak a kölcsönösszegeből vásárolt gépjárműre. Az opciós szerződés 4. pontja szerint a hitelező a vételi jogot a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette. A felek a vételi jog biztosítására az opciós joggal terhelt gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat is kikötöttek (szerződés 6. pont). Az opciós szerződés 7. pontja a vételi jog gyakorlásának feltételeit rögzíti, amely szerint az alperes a vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontban - az esedékességet követő 15 napon belül - akár részben, vagy egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá ha a kölcsönszerződés bármely oknál fogva felmondásra kerül.

Az alperes a 2012. december 10. napján kelt levelében bejelentette, hogy vételi jogával él, és a szerződést 2013. január 9. napjára felmondta.

A felperes keresetében kérte az alperes kötelezését a kölcsön felhasználásával vásárolt gépkocsi törzskönyvének a kiadására. Kérése indokaként előadta, az Üsz. IV.7. és az opciós szerződés 5. pontjai érvénytelenek, mert az 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 374. § (2) bekezdésébe ütköznek, illetve a IV. 7. pont tisztességtelen kikötés. Hangsúlyozta, miután a gépkocsit terhelő, alperes javára alapított opciós jog gyakorlására nyitva álló 5 éves határidő lejárt, az alperesnek már nincs jogcíme a törzskönyv birtokban tartására. Hivatkozott továbbá az opciós szerződés 7. pontja érvénytelenségére is tisztességtelenség címén.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A törzskönyv kiadására irányuló keresettel szemben előterjesztett védekezése szerint opciós joga a szerződéskötéskor hatályos Üsz. helyébe lépő **(üzletszabályzat 2. száma)** megjelölésű üzletszabályzat V.6. pontja alapján ún. zárt opció, ennek alapján opciós jogát az opciós szerződés 7. pontjában írt feltételek bekövetkeztétől, jelen esetben a szerződés felmondásától számított 5 éven belül gyakorolhatja. Emellett érvelése szerint a törzskönyv birtokban tartása nem a vételi jog, hanem a kölcsön atipikus biztosítéka, így az Üsz. IV.9. és a fent hivatkozott új üzletszabályzat V.7. pontjai alapján mindaddig jogosult a törzskönyvet magánál tartani, amíg a felperes nem teljesíti valamennyi fizetési kötelezettségét. Ezt támasztja alá - véleménye szerint - az Üsz. VI.1., 2. és 3. pontja, valamint az a tény is, hogy az opciós szerződésnek nincs olyan rendelkezése, amely az opciós jog megszűnése esetére a törzskönyv kiadásának kötelezettségét írná elő. E körben más bíróság perbelivel azonos tárgyú ügyekben hozott határozataira, a Pénzügyi Békéltető Testület ajánlásaira, valamint a 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 100. § (3) és (4) bekezdésében foglaltakra hivatkozott. Utalt arra, hogy nem ért egyet a Kúria e tárgyban elfoglalt álláspontjával, azt kifejtett érvei alapján okszerűtlennek minősítette. Hangsúlyozta, hogy az nem jogegységi határozat, így a bíróságokat nem köti.

Az elsőfokú bíróság ítéletével - egyebek mellett - kötelezte az alperest az **(gpjmmű frg.rszm.-a)** frsz-ú, SKODA Fabia típusú személygépkocsi törzskönyvének a kiadására. Ezen ítéleti rendelkezés indokolása szerint a felek a vételi jog biztosítékaként állapodtak meg abban, hogy a vételi joggal terhelt gépjármű törzskönyve az alperes birtokába kerül, s miután az Üsz. IV.7. pontja az 1959-es Ptk. 375. § (4) bekezdése és 374. § (2) bekezdése szabályainak megkerülésére irányul, az érvénytelen. Erre tekintettel az opciós jog a szerződés aláírásától számított 5 év elteltével megszűnt, következésképp az alperesnek nincs jogcíme a törzskönyv birtokban tartására.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett. Fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a törzskönyv kiadására irányuló kereset elutasítását, és az ehhez kapcsolódó perköltség fizetésére kötelező rendelkezés mellőzését kérte. Változatlanul fenntartotta azt az álláspontját, hogy a szerződéskötéskor hatályos Üsz. IV.9. pontja alapján csak akkor köteles a gépjármű törzskönyvét kiadni, ha a kölcsönbevevő valamennyi fizetési kötelezettségét teljesítette. A törzskönyv atipikus biztosítéki jellegének alátámasztásaként megismételte az elsőfokú eljárásban előadott védekezését és az ellenkérelmét alátámasztó egyéb hivatkozásait.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés **alaptalan**.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes az opciós jog biztosítékaként tarthatta a birtokában a törzskönyvet, és miután az opciós joga az annak alapításától számított öt év elteltével megszűnt anélkül, hogy e jogát gyakorolta volna, nincs jogcíme a felperest mint a gépjármű tulajdonosát megillető törzskönyv birtokában tartására.

Az ítélet előrebocsátja, a jelen jogvitát a szerződéskötéskor hatályos Üsz. rendelkezései alapján kell elbírálni, jogorvoslati kérelmében az alperes már maga sem hivatkozott a **(üzletszabályzat 2. száma)** megjelölésű üzletszabályzat rendelkezéseire.

Az alperes érvelésével szemben sem az opciós szerződésnek, sem a kölcsönszerződés részét képező alperesi üzletszabályzatnak nincs olyan rendelkezése, amely alátámasztaná az alperesnek azt az álláspontját, miszerint a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka. Az opciós szerződés 6. pontja szerint a felek a vételi jog - és nem a kölcsönszerződésből eredő kötelezettség - biztosítására kötöttek ki az alperes javára elidegenítési és terhelési tilalmat a vételi jog tárgyát képező gépjárműre, és erre utal az Üsz. elsőfokú bíróság által hivatkozott VI.1. pontjának a törzskönyvre vonatkozó rendelkezése is.

Önmagában az, hogy az opciós szerződés nem tartalmaz olyan rendelkezést, miszerint az opciós jog megszűnésével az alperes köteles kiadni a törzskönyvet, még nem jelenti azt, hogy a törzskönyv birtokban tartásának joga nem minősülhet az opciós jog biztosítékának. Ezzel ellentétes következtetés nem vonható le az Üsz. VI.1., VI.2. és VI.3. pontjában foglaltakból sem.

Az Üsz. alperes által hivatkozott IV.9. pontja - az opciós szerződés 4. pontjával együttesen értelmezve azt - csupán annyit jelent, hogy ha a kölcsönbevevő teljesíti a fizetési kötelezettségeit, a hitelező (az alperes) köteles kiadni a törzskönyvet. Nem jelenti azonban egyúttal azt is - az alperes értelmezésétől eltérően - hogy a hitelezőt csak akkor terheli a törzskönyv kiadásának kötelezettsége, ha a kölcsönbevevő maradéktalanul teljesítette fizetési kötelezettségeit. A fizetési kötelezettségek teljesítése - az Üsz. IV.9. pontja nyelvtani értelme szerint - csak azon esetek egyikét szabályozza, amikor a hitelező nem tagadhatja meg a törzskönyv kiadását. Nem vonható le azonban az érintett kikötés megfogalmazásából az a következtetés, hogy akkor is jogosult lenne azt magánál tartani, ha az e jogosultság alapjául szolgáló vételi joga megszűnt.

Minderre tekintettel nincs jelentősége az alperes azon hivatkozásának, hogy a törzskönyv birtoklásával a felperes rendelkezési jogot nyer a gépjármű felett, mivel a felek nem úgy állapodtak meg, hogy a törzskönyv a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka.

Miután pedig az alperes opciós joga a 2011. május 25. napján megszűnt, e jogra alapítottan nem tarthatja magánál a törzskönyvet.

Helytálló az az alperesi érvelés, hogy a Kúria Pfv.V.21.971/2015/6. számú ügyben hozott határozata olyan eseti döntés, amelynek alkalmazása a bíróságok számára nem kötelező.

Nem ért ugyanakkor egyet az ítélőtábla az alperesnek azon hivatkozásával, miszerint a Kúria Pfv.V.21.971/2015/6. számú ítélete okszerűtlen következtetésen alapulna. Épp ellenkezőleg, az ítélőtábla mindenben osztja a Kúria álláspontját, nevezetesen, hogy a felek megállapodásának irányadó rendelkezései, azaz az Üsz. IV.9. és VI.1. pontja, valamint az opciós szerződés 6. pontja szerkezetéből is az a következtetés vonható le, miszerint egymásra épülő kötelezettségként csak az opció, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikényszeríthetősége érdekében került a törzskönyv a hitelező alperes birtokába.

Mindennek nem mond ellent az alperes által hivatkozott 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 100. § (4) bekezdésének az a rendelkezése, amely szerint a törzskönyvvvel jogszerűen rendelkező ügyfélnek kell tekinteni egyebek között azt a pénzügyi intézményt, amelynél a törzskönyvet a jármű tulajdonosa pénzügyi követelés fejében letétbe helyezte, feltéve, hogy ez a rendelkezési jogot megalapozó okiratból megállapítható. Az alperes által hivatkozott kormányrendelet sem biztosítja ugyanis a hitelezőnek a törzskönyv letéti őrzésének jogát önmagában azon az alapon, hogy a gépjármű vételárát vagy annak egy részét a gépjármű tulajdonosa a hitelező által nyújtott kölcsönösszegekből egyenlítette ki. A törzskönyv biztosítéki célú letétbe helyezésének alapja a felek erre vonatkozó megállapodása lehet, amely megállapodás tartalma dönti el, hogy a hitelező milyen feltételekkel és meddig tarthatja letéti őrzésében a törzskönyvet.

Csupán utal az ítélőtábla arra, a perbeli jogvita elbírálása szempontjából közömbös az alperes által hivatkozott más ítéletek és határozatok tartalma, azok a jelen perben eljáró bíróságot nem kötik.

A kifejtettekre tekintettel az ítélőtábla az elsőfokú ítélet fellebbezéssel érintett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes a fellebbezéséhez kapcsolódó fellebbezési eljárási illetéket leróta, azt a jogorvoslati kérelme sikertelenségére tekintettel viselni köteles, míg a pernyertes felperesnek a fellebbezési eljárással kapcsolatban igazolt költsége nem merült fel, így másodfokú perköltség viseléséről az ítélőtáblának nem kellett rendelkeznie.

Az ítélőtábla a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján bírálta el a fellebbezést tárgyaláson kívül.

Szeged, 2018. március 7.

Dr. Szeghő Katalin sk.  
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.  
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.  
táblabíró